

Budapest, 2007. november 30.

A Liga által szervezett 2007 év végi sztrájkok megítélése Lakossági felmérés eredményei

A Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet a Liga Szakszervezetek megbízásából felmérést készített a november 21-ei sztrájk megítéléséről és a december közepére tervezett sztrájk céljainak, feltételeinek fogadtatásáról. Az adatfelvétel november 27-én és 28-n készült az ország közel 100 településén véletlenszerűen kiválasztott 1000 felnőtt állampolgár telefonos megkérdezésével. A minta kisebb torzulásait a 2005-ös mikrocenzus adatait felhasználva matematikai eljárással, többszempontú súlyozással korrigálták, és így a minta pontosan tükrözi a szavazókorú lakosság településtípus, nem, életkor és iskolai végzettség szerinti összetételét. A közölt adatok hibahatára a teljes népesség tekintetében $\pm 2-4$ százalékpont.

Az emberek a novemberi sztrájkokat ítélték az elmúlt hetek legfontosabb közéleti-politikai eseményének: A kérdésre válaszolva ezt háromszor annyian (74 százalékpont) említették, mint az egészségbiztosítás rendszeréről folyó vitát (27 százalékpont), és hétszer annyian, mint a (részben szintén ekörül kialakult) koalíciós konfliktust és a népszavazási kampányt (11-11 százalékpont). A demonstrációk azok körében is ismertek voltak, akik nem tulajdonítottak neki ekkora jelentőséget: csaknem mindenki (99 százalékpont) hallott a munkabeszüntetésekről, illetve tüntetésekről.

A sztrájk a válaszadók kevesebb mint egyharmadát akadályozta napi teendőiben (8 százalékpontot jelentős mértékben, 22 százalékpontot kissé mértékben), de ennél lényegesen nagyobb mértékben érzékelték a sztrájk hatását az ország életére. A politikai beállítódás a személyes érintettség mértékének megítélését befolyásolja: az ellenzéki szavazók jelentősebbnek ítélik a sztrájkot (kellemetlen következményeivel együtt is), mint a kormánypártiak (1. ábra). A sztrájk összességében valamelyest kisebb, kevésbé jelentős lett, mint amilyenre előzetesen számítottak az emberek, legalábbis 11 százalékponttal többen (27 százalékpont) mondták azt, hogy jelentősebb eseményre számítottak, mint ahányan az ellenkező irányban „tévedtek” (16 százalékpont), a többség (51 százalékpont) azonban olyan jelentőségűnek ítélte a demonstrációt, amilyenre számított (2. ábra).

A sztrájk céljaival a lakosság 29 százaléka teljesen egyetértett, és további 41 százalékpont is inkább rokonszenvezett a célkitűzésekkel. Az ellenzéki szavazók kilenczete összességében kedvezően fogadta a célokat, de a kormánypártiak körében is kétötöd, a nem szavazók körében pedig kétharmad a támogatók aránya (3. ábra). A válaszadók döntő többsége (84 százalékpont) úgy látja, hogy a sztrájkolók nem érték el a célokat, és csupán 9 százalékpont szerint teljesültek a követelések.

A sztrájkban résztvevő szervezetek sorában átlagosan hármat is megemléstettek az emberek, de csaknem mindenki legalább említett legalább egyet. A legtöbb válaszban a vasutasok és a buszvezetők szerepeltek, a Liga szakszervezeteket 37 százalékpont említette (4. ábra).

A megkérdezettek háromnegyede szerint pártoknak is volt szerepe a demonstrációkban: 27 százalékpont szerint a szervezésükben is részt vettek, 47 százalékpont szerint pedig politikailag támogatták az ügyet. A pártok szerepvállalását általában véve közel azonos arányban érzékelték a kormánypártiak és az ellenzékiek, de az előbbiek relatív többsége szerint a szervezésben is közreműködtek, az utóbbiak többsége szerint pedig csupán politikailag támogatták a megmozdulást (5. ábra). A többség úgy gondolja, hogy nem helyes, ha a sztrájkban résztvevő szakszervezetek elfogadják pártok segítségét: a kormánypártiak körében egyértelműen ez a többségi vélemény, de az ellenzékiek körében is csupán egyharmaddal kevesebben vélik így, mint amennyien helyesnek ítélik (6. ábra). A többség nemcsak helyteleníti a pártok szerepvállalását, hanem úgy véli, hogy az inkább nehezíti (44 százalékpont), mint segíti (30 százalékpont) a célok elérését. Az „erkölcsi” és a „hasznossági” vélemények összefüggenek egymással: azok körében, akik szerint helyes, hogy pártok is részt vesznek a sztrájkban, háromnegyed azok aránya, akik szerint ez előmozdítja a demonstráció eredményességét, és ugyanennyien gondolják azt, hogy a pártok szerepvállalása nehezíti a célok elérését azok körében, akik helytelenítik a jelenlétüket.

A december közepére bejelentett sztrájkokról a válaszadók 82 százalékpontjának volt tudomása a felmérés időszakában. A demonstráció céljai közül az ő körükben a nyugdíjszámítás megváltoztatásának megakadályozását 65 százalékpont, az egészségbiztosítás átalakításának

megakadályozását 58 százalék említette, 24 százalék pedig általában (is) utalt a kormány elleni tiltakozásra. A két konkrét cél közül 84 százalék válaszában szerepelt legalább az egyik (42 százalékéban mindkettő). A szerveződő sztrájk céljaival a válaszadók döntő többsége rokonszenvezik: 34 százalék teljesen egyetért velük, 40 százalék inkább egyetért, 13 százalék inkább nem ért egyet, és csupán 10 százalék utasítja el azokat (3 százalék nem formált véleményt).

Mindkét konkrét céllal a válaszadók többsége ért egyet, közülük a kevésbé ismertet, az egészségbiztosítás átalakításának a megakadályozását többen (73 százalék) helyeslik, mint a nyugdíjszámítási módmegváltoztatásának a megakadályozását (64 százalék), de 59 százalékuk mindkettővel egyetért (14 százalék csak az előbbivel, 5 százalék csak az utóbbival, 22 százalék pedig egyikkel sem). Mindkét követelés támogatottsága elsősorban az ellenzéki szavazók körében, és mérsékelt elutasítással találkozunk a kormánypártiak körében. A „harmadik oldal” véleménye ebben a tekintetben is a két pólus között van: az ellenzékieknél kisebb mértékben, de egyértelműen támogatják a két követelést (7-8. ábra).

A kormánytól elsősorban a tárgyalások elkezdését várják az emberek (52 százalékuk ezt említette elsőként, és további 18 százalékuk válaszában szerepelt más mellett. A követelések teljesítését 32 százalék mondta elsőként, és további 17 százalék is említette. A válaszadók 14 százaléka szerint a kormány legfontosabb feladata az ország zavartalan működésének biztosítása, és további 17 százalékuk utalt erre más dolgok mellett. Azt, hogy a sztrájkolókat rendőri segítséggel is korlátozni kellene, 16 százalék említette, ezen belül 11 százalék elsőként.

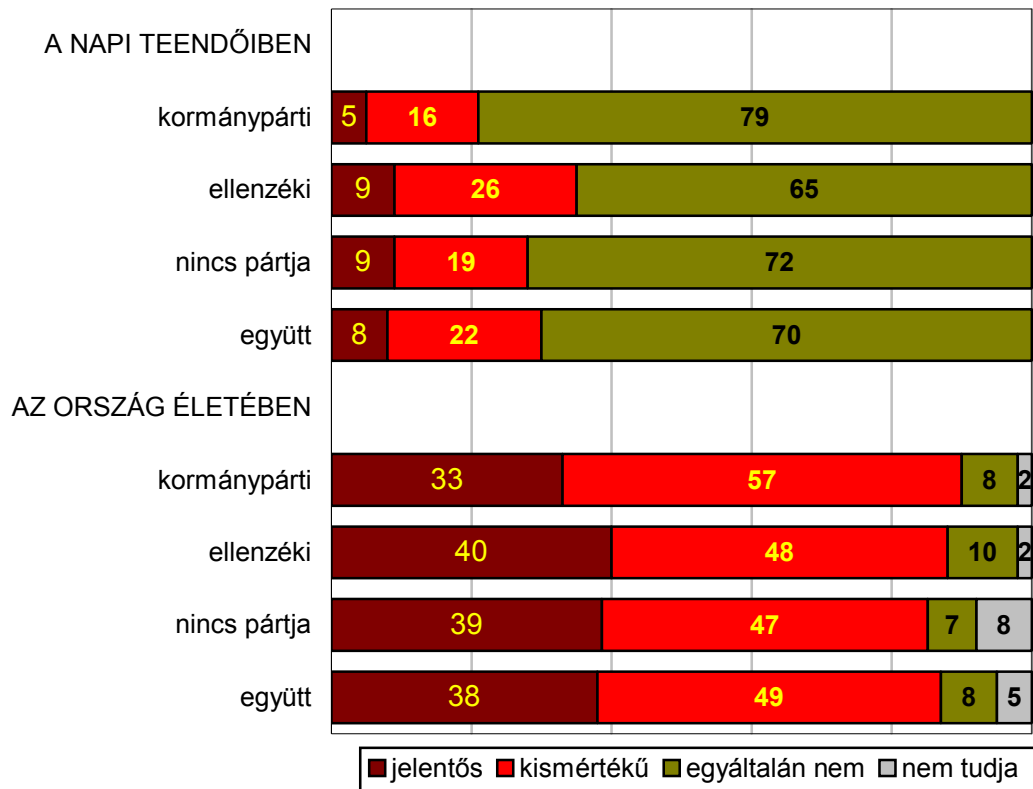
A felmérés befejező szakaszában a sztrájk általános megítélése mellett három konkrét kérdést is feltettünk a demonstrációról. Ami az általános vélekedést illeti, csaknem kétszer annyian (63 százalék) tartják helyesnek a kormány döntéseinek visszavonása érdekében folytatott sztrájkot, mint amennyien helytelenítik. Ami a pártpreferenciákat illeti, ugyanazokkal az összefüggésekkel találkozunk, mint amilyeneket a konkrét célok megítélése tekintetében tapasztaltunk: az ellenzéki szavazók egyértelműen támogatják, a kormánypártiak kismértékben ellenzik, a többiek pedig közöttük állnak, kismértékben támogatják. Mindezek eredményeképpen a sztrájk általános támogatottsága a politikai megosztottság alapján várhatóanál nagyobb mértékű (9. ábra).

A demonstrációról a többség (54 százalék) úgy véli, hogy mivel a benne résztvevők az egész ország érdekeit képviselik, ezért a sztrájk okozta kellemetlenségeket is mindenkinek el kell viselnie, de 39 százalék szerint a sztrájkoló csak a saját érdekükben tiltakoznak, és ezzel hogy másoknak is kellemetlenséget okoznak. A politikai preferenciák ebben a tekintetben is a korábban tapasztaltaknak megfelelően függenek össze a véleményekkel (10. ábra).

A sztrájk jellemzői közül kettő volt, amelyek tekintetében a nem egyértelműen rokonszenvező vélemények kerültek túlsúlyba: a sztrájk határozatlan időre szóló meghirdetése és összekapcsolása tüntetésekkel. Ezek a korábbi kérdéseknél tapasztaltaktól különböző módon függenek össze a pártpreferenciával: a kormánypártiak egyértelműen elutasítják, az ellenzékiek mérsékeltlen fogadják el, míg a párt nélküli, „bizonytalan” szavazók véleménye a kormánypártiakéhoz áll közelebb (11-12. ábra).

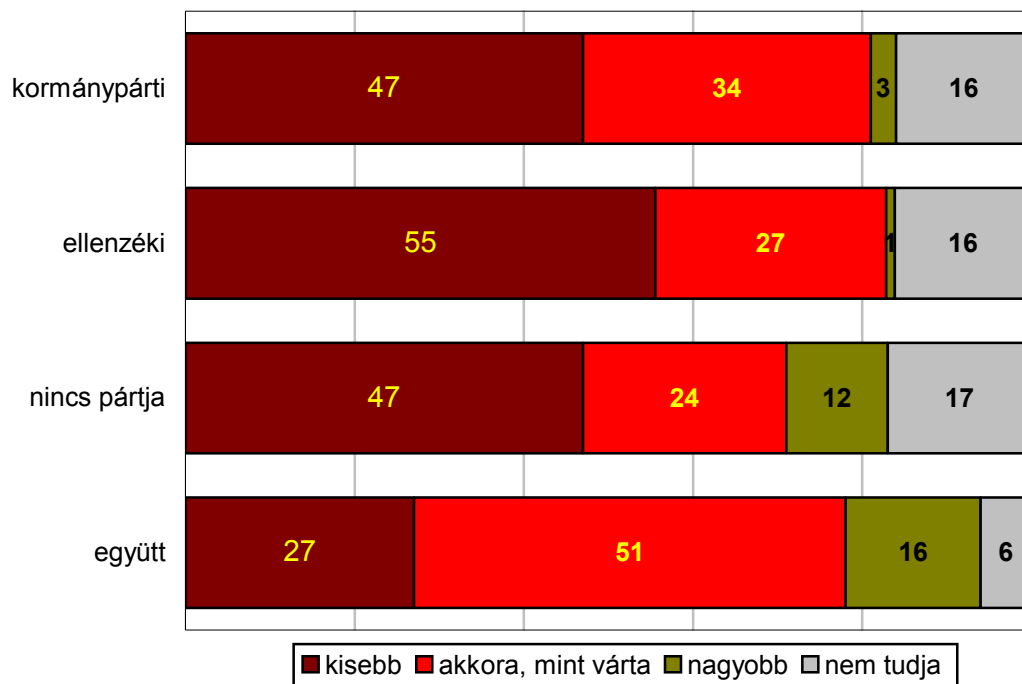
1. ábra

**A november közepi sztrájkok hatása: mekkora fennakadást okozott...
(százalék)**

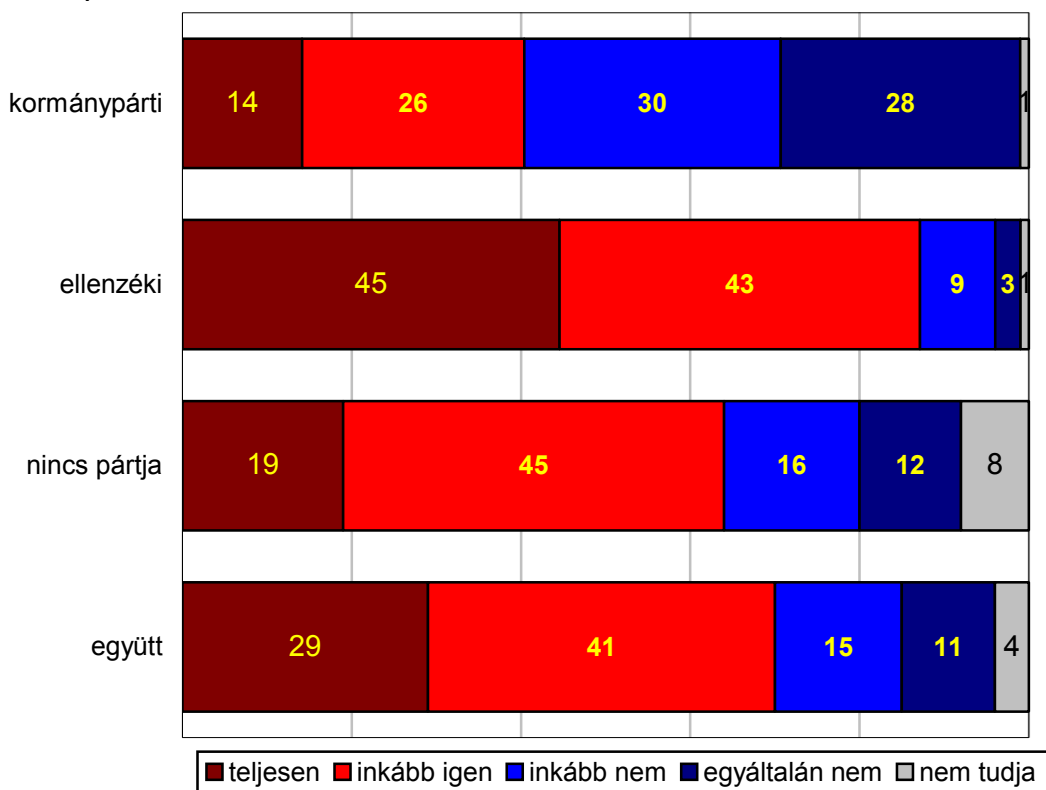
2. ábra

**A november közepi sztrájkok megítélése a várakozásokhoz képest,
pártpreferencia szerint
(százalék)**

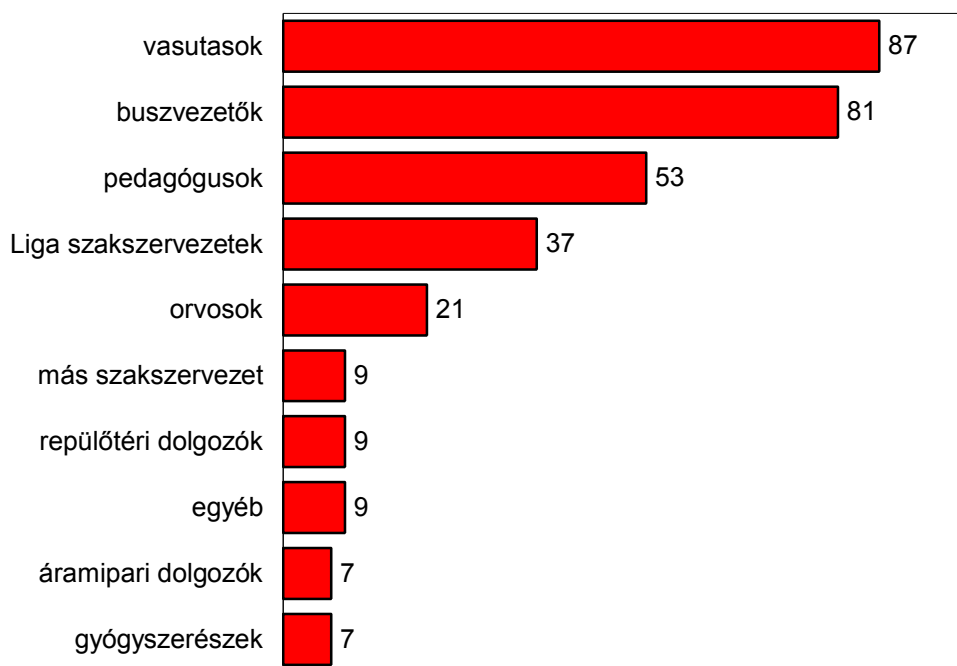
3. ábra

Egyetértés a november közepi sztrájkok céljaival pártpreferencia szerint (százalék)

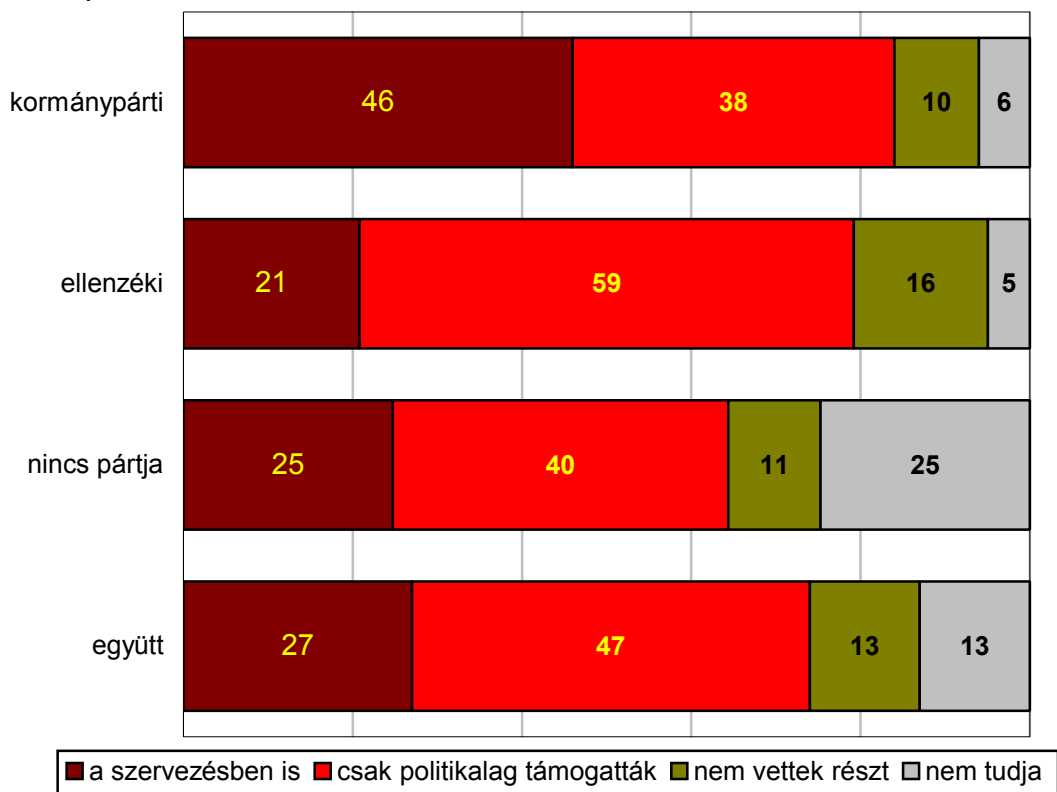

4. ábra

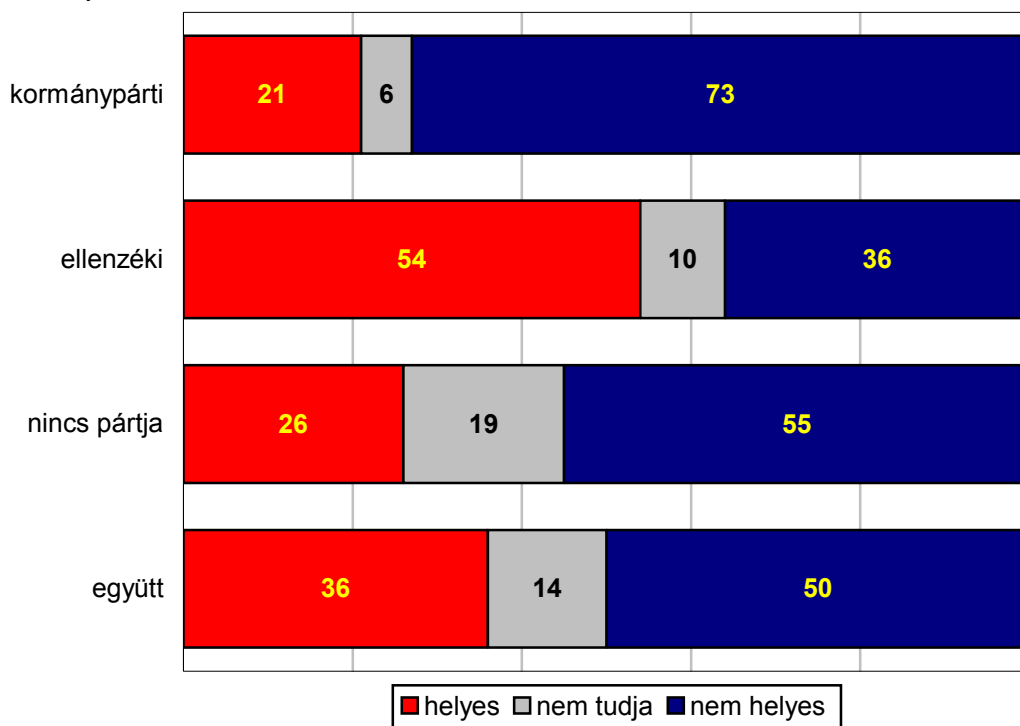
A sztrájkban résztvevő szervezetek ismertsége (százalék)

5. ábra
Pártok szerepvállalásának érzékelése pártpreferencia szerint
 (százalék)

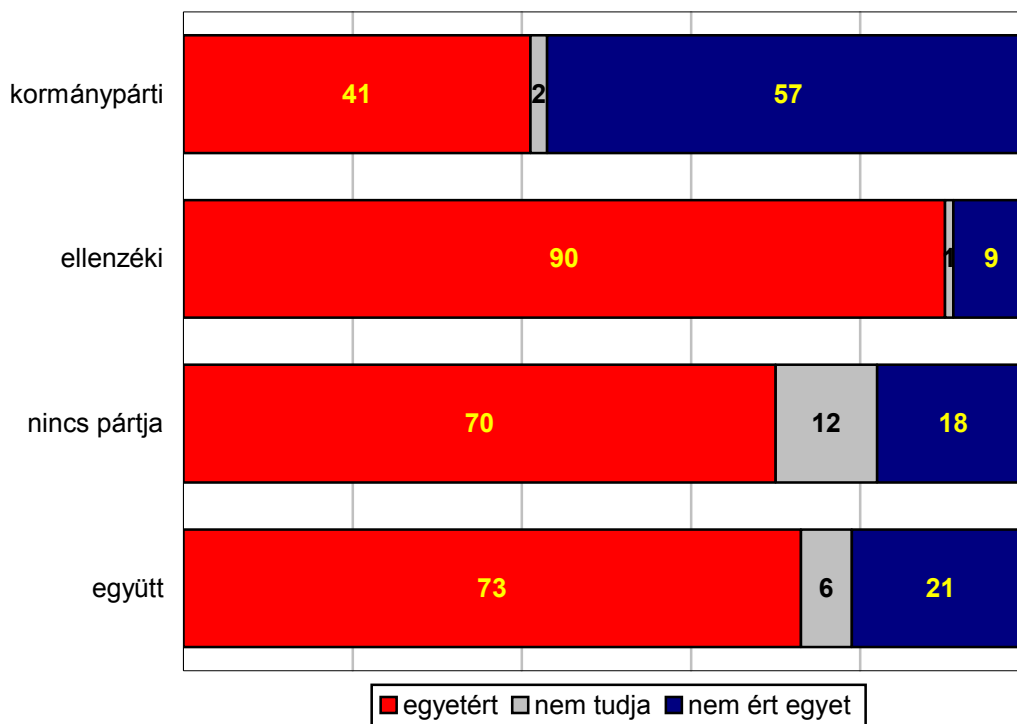

6. ábra
Pártok szerepvállalásának megítélése pártpreferencia szerint
 (százalék)

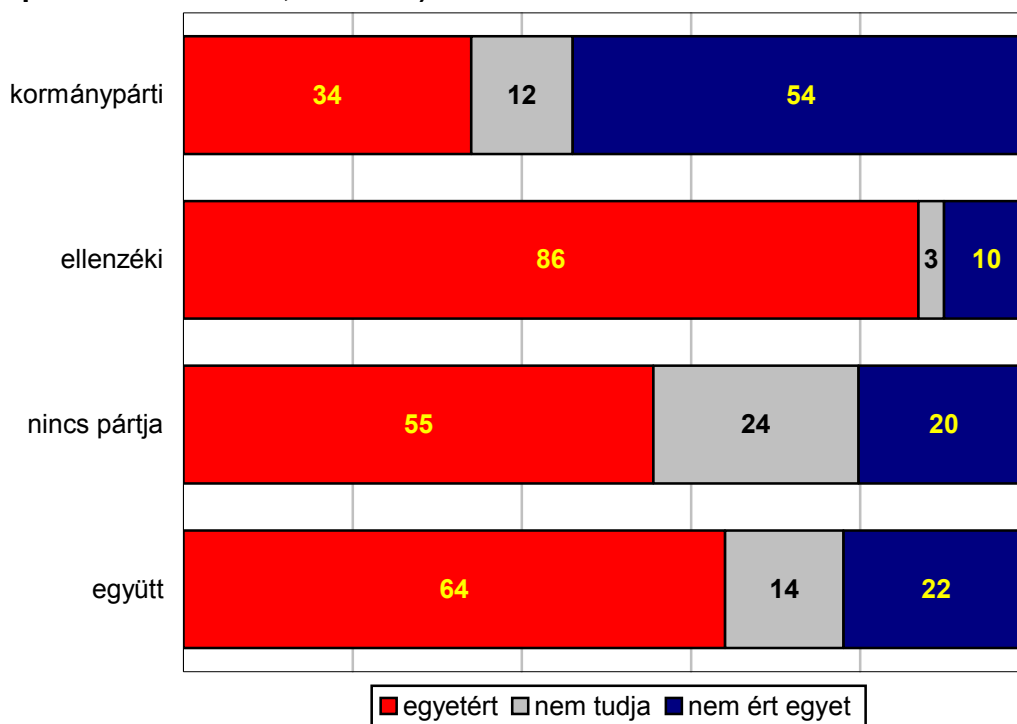
7. ábra

A december közepére szervezett sztrájk céljainak megítélése: a kormány vonja vissza az egészségbiztosítás privatizációjáról szóló törvényjavaslatot (pártpreferencia szerint, százalék)

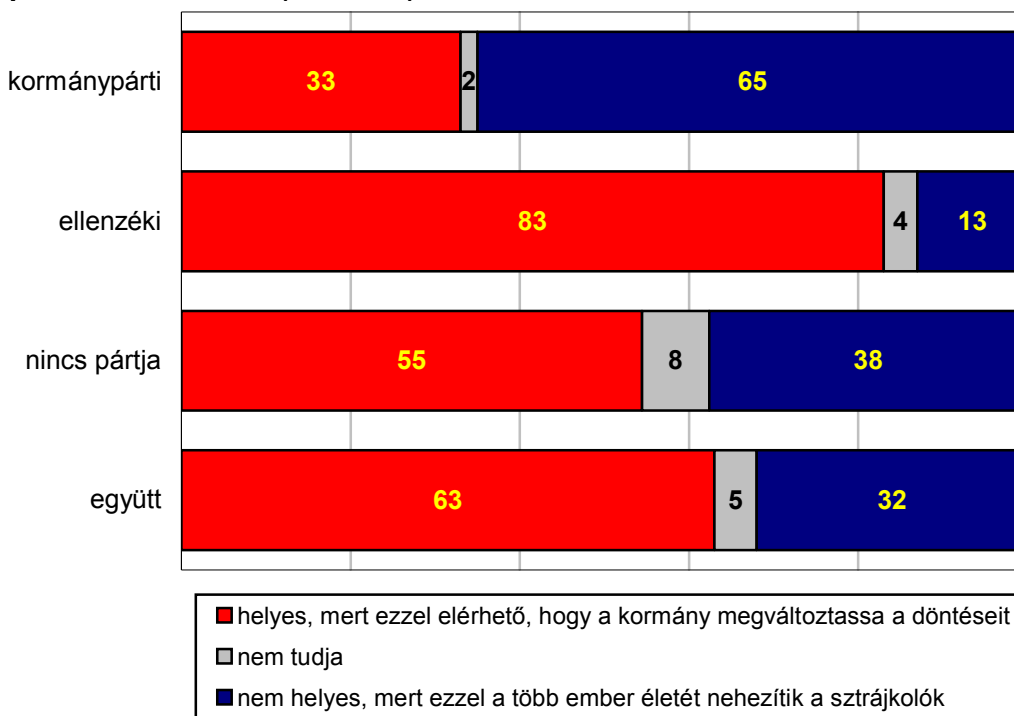
8. ábra

A december közepére szervezett sztrájk céljainak megítélése: a kormány vonja vissza a nyugdíjszámítás módjának megváltoztatására tett javaslatait (pártpreferencia szerint, százalék)

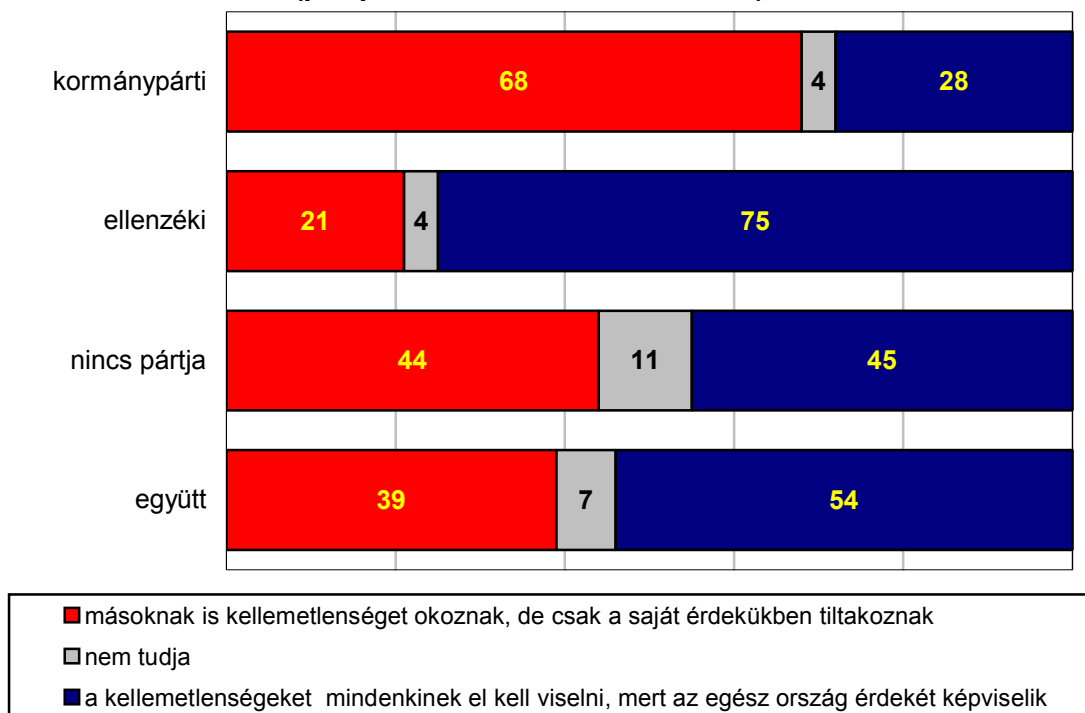
9. ábra

**A december közepére szervezett sztrájk általános megítélése
pártpreferencia szerint (százalék)**

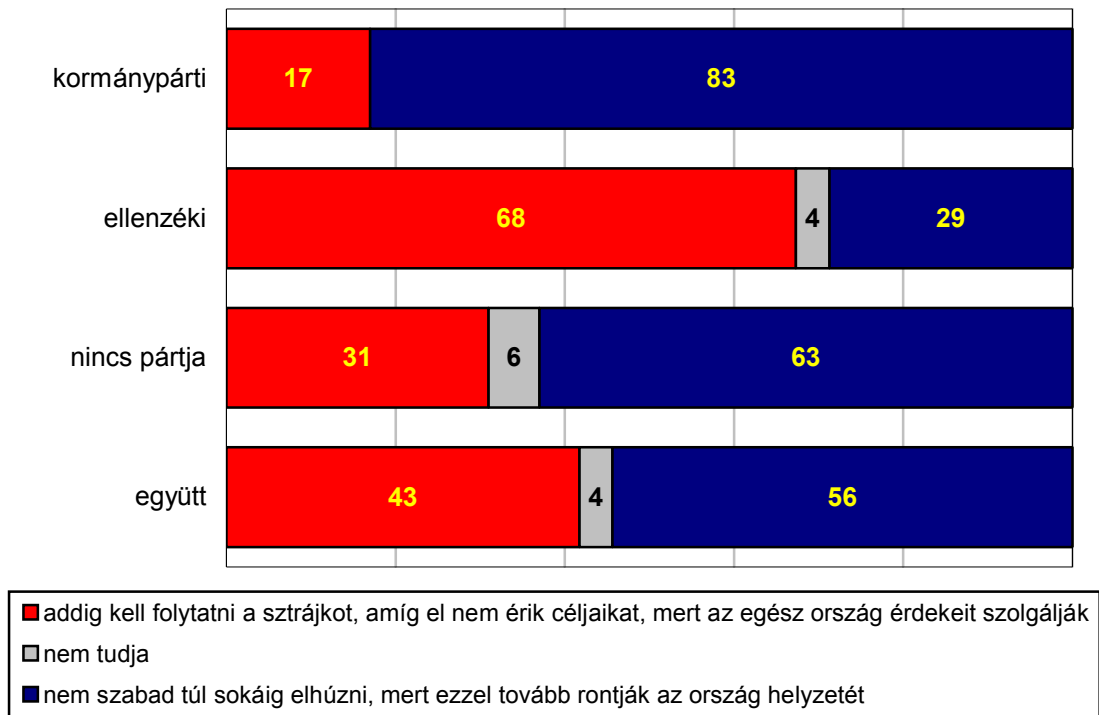
10. ábra

**A december közepére szervezett sztrájk megítélése:
kinek az érdekében? (pártpreferencia szerint, százalék)?**

11. ábra

**A december közepére szervezett sztrájk megítélése:
határozatlan idejű demonstráció (pártpreferencia szerint, százalék)**

12. ábra

**A december közepére szervezett sztrájk megítélése:
összekapcsolás tüntetésekkel (pártpreferencia szerint, százalék)**

